

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

MEDITATIE

“Want gelijk als een gordel kleeft aan de lenden eens mans, also heb Ik het ganse huis Israëls en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven, spreekt de HEERE, om Mij te zijn tot een volk en tot een naam en tot lof en tot heerlijkheid, maar zij hebben niet gehoord.” (Jeremia 13: 11).

De profeet Jeremia heeft van de Heere opdracht gekregen om een gordel aan te schaffen. Een linnen gordel. In Bijbelse tijd was zo'n gordel een onmisbaar onderdeel van de uitrusting van de man. Bedoeld om door middel daarvan het lange opperkleed op te schorten. Zodat dit niet hinderde bij het werk. In het geval van Jeremia mocht het niet zomaar een gordel zijn. Het moest er één zijn van wit linnen, zoals de priesters droegen. Niet zomaar alleen een gordel als gebruiksvoorwerp, maar tevens bedoeld als sieraad. Jeremia krijgt de opdracht om die gordel ook daadwerkelijk te dragen. En daarbij: hij moet er de uiterste zorg aan besteden. Hij mag de gordel niet in aanraking brengen met water. Uit alles blijkt de kostbaarheid van die gordel. Jeremia, hij gehoorzaamt aan de opdracht van de Heere: “Ik kocht een gordel naar het Woord van de Heere. En ik deed die aan mijn lenden.”

Een poosje later ontvangt de profeet een nieuwe opdracht. Een bijzondere opdracht. Hij moet die gordel uitdoen en hem ergens heen brengen. Ver weg zelfs. In de omgeving van de rivier Eufraat. Daar moet hij de gordel verstoppert in een rotsspleet. En ook dat doet de profeet.

Na een lange periode krijgt Jeremia de opdracht om te gaan naar de plaats waar hij zijn gordel achterliet. Opnieuw gehoorzaamt de profeet. Op de plek waar hij hem verstopt heeft, treft hij hem nog aan. Maar ach, dat fraaie sieraad, het ziet er niet uit! Daar op die donkere en vochtige plaats is de prachtige gordel grondig bedorven. Vrijwel helemaal verkleurd en verteerd! Hij dient nergens meer toe. Is dat nu het kledingstuk waar hij zo trots op was? Weer thuis gekomen toont Jeremia het restant aan zijn stadsgenoten. Ze beklagen hem. Jammer toch van die fraaie gordel!

Vanwaar toch al deze merkwaardige handelingen, door de Heere opgedragen aan Zijn profeet? Het is vanwege de boodschap die Jeremia aan het volk moet doorgeven. Ondersteund door het zichtbare teken van de bedorven, ooit zo prachtige gordel. Jeremia moet in zijn prediking een vergelijking trekken. In naam van de Heere Zelf. “Zoals een gordel kleeft aan de lenden van een man, also heb Ik het ganse huis Israëls en het ganse huis van Juda aan Mij doen kleven!” De man, Jeremia zelf, wijst op de Heere. En die gordel, dat is het volk van God. Dat is de vergelijking. En wat is dan het punt van de overeenkomst? Dat is de gehechtheid, de verbondenheid van een man met zijn gordel. Ze wijst op de sterke band van de Heere met Zijn volk. De Heere heeft het volk Zich tot Zijn eigendom gemaakt. Waartoe? Die gunst heeft God Zijn volk bewezen, opdat het altoos Hem zou vrezen. Zijn wet betrachten en voortaan volstandig op Zijn wegen gaan. Het volk had

de bestemming om een sieraad voor de Heere te zijn. Daartoe gaf de Heere Zijn zegeningen en weldaden.

Maar wat stelt het volk de Heere teleur! Het voldoet niet aan de beoogde bestemming. “Zij hebben niet gehoord!”, zo luidt de bittere klacht van de Heere over het volk. De Heere heeft Zijn trouwe profeten tot het volk gezonden. Om het volk te herinneren aan de claim die Hij op het volk heeft. Om het op te roepen de Heere te dienen met een volkomen hart. Echter, het volk gaat verder in de weg van afkeer van de Heere. Ondanks de voortdurende vermaningen en roepstemmen. Wat zal het gevolg zijn? Jeremia moet het opnieuw zeggen, nu met die bedorven gordel in zijn handen: “Dit boze volk dat Mijn woorden weigert te horen, dat in het goeddunk van zijn hart wandelt en andere goden navolgt om die te dienen en voor die zich neer te buigen – dat zal worden gelijk deze gordel die nergens toe deugt!” Het bederf van deze gordel, het wijst heen naar het bederf dat komen zal over Juda en Jeruzalem!

Dat is de boodschap van de profeet des Heeren. Bedoeld allereerst voor toen en daar. Zou het zonder betekenis zijn dat de Heilige Geest ervoor gezorgd heeft dat deze merkwaardige geschiedenis met de bijbehorende prediking tot in onze 21e eeuw doorklinkt? Zou ze niet een spiegel kunnen zijn voor hier en nu? En als we ons bezinnen op de toepassing van een en ander, dan moeten we maar niet te snel denken aan wie ‘buiten’ zijn. Aan hen die van de Heere en Zijn dienst niets weten en niets willen weten. Ook dit profetenwoord toont ons dat het oordeel begint bij het huis van God. De gordel kleefde aan de lenden van de man. Het gaat om hen die bijzondere zegeningen en bemoeienissen van de Heere hebben ontvangen. Zouden we ons niet met schrik moeten afvragen of hierin iets van onszelf getekend wordt? Van onze gemeenten en onze kerken. Van onze families en gezinnen. Van onszelf en onze kinderen. Van mij persoonlijk. Bestemd om een sieraad tot eer van de Heere te zijn. En nu verworden tot een voorwerp vol bederf?

Het slot van deze aangrijpende geschiedenis is er één met dreiging. “Ik zal niet verschonen, noch sparen, noch Mij ontfemen, dat Ik hen niet zou verderven!” Die oordeelsprediking klinkt opdat het volk zich alsnog tot de Heere wenden zal. “Behoud ons, Heer’ der legersmachten... Om Christus’ wil...”

Ds. J.M.J. Kieviet

Instant Karma

'Boontje komt om z'n loontje.' 'Eigen schuld, dikke bult.' Er zijn veel uitdrukkingen die aangeven dat wie iets fout doet, direct wordt gestraft. Een moderne variant op dit thema is 'Instant Karma' ook wel 'Instant Justice' genoemd. Filmpjes met die titel zijn op YouTube razend populair. Wegpiraten die een aanrijding krijgen nadat ze andere weggebruikers hebben dwars gezeten. Of bullies die zelf te pakken worden genomen. Mensen vinden het prachtig. Waarom? Uit leedvermaak? Of vanwege plaatsvervangende wraakgevoelens namens de slachtoffers? Een andere vraag is, of het begrip Karma wel Bijbels is? Is het zo dat iemand die tegenslag heeft, kennelijk iets verkeerd heeft gedaan?

De heidense zeelui legden dat verband tussen zonden en tegenslagen wel. Die vreselijke storm was immers geen gewoon natuurverschijnsel. Die kwam van de goden! En de goden waren kennelijk boos. En daarom wilden de zeelui weten op wie de goden dan boos waren en waarom. De vrienden van Job gingen ook van dat verband uit. En daarom beschuldigden zij Job van allerlei zondige praktijken. Maar aan het einde van het boek zegt de Heere dat die vrienden niet juist hebben gesproken. En datzelfde geldt ook van de discipelen van de Heere Jezus. Zij wijzen in Johannes 9:2 op een man die blindgeboren was en stellen hun Meester de vraag wie er gezondigd had: de blinde of zijn ouders? Want blindheid is immers een straf van God? Maar de Heere Jezus wijst dat verband af. 'Noch deze heeft gezondigd, noch zijn ouders.' De Heere Jezus bedoelt: er is geen sprake van een bijzondere zonde. En daarmee is de boeddhistische gedachte van Karma afgewezen.

Wij moeten dus heel voorzichtig zijn om het verband tussen tegenslag en zonde te leggen. Eigenlijk kan alleen de Heere dat doen. Maar als Hij dat doet, dan is het ook overtuigend. Mensen kunnen zich vergissen als het gaat om de vraag: 'Waarom overkomt mij dit?' Maar de Heere gaat in de waarachtige bekering hierin onfeilbaar Zijn weg.

In deze geschiedenis is het God Zelf Die de schuldige aanwijst. En dat is iets wat God altijd doet als Hij mensen gaat terugbrengen. Als Hij mensen gaat bekeren. Voor het eerst of opnieuw. Dan wijst de Heere de zondaar aan. Heb jij dat al eens ervaren? Dat de ogen van de Heere als het ware recht op jou gericht waren. En dat daar die uitgestoken vinger was en dat Hij zei: 'Gij zijt die man (2 Samuël 12:7). Jij bent die jongen, dat meisje. Jij hebt gedaan dat kwaad was in Mijn oog. Jij bent Mijn gramschap dubbel waardig. Je moet sterven. En eeuwig sterven.'

Wie genade mag kennen, weet daar van. Ik vraag niet hoe lang dat heeft geduurd en hoe zwaar dat was, maar iemand die genade kent, die herkent dat. Dat je ontdekt werd aan je schuld. Dat je er iets van ging verstaan dat je een zondaar bent. Dat er een pak op je schouders werd gelegd. En dat de schuldbrief werd thuisbezorgd. 'En het lot viel op Jona.' Onwederstandelijk en overtuigend werd het aangewezen: 'Gij zijt die man.'

Dat is nodig, jonge mensen. We zien het in het leven van David. Die had al veel eerder kunnen buigen, want hij wist goed genoeg dat hij niet op zijn plaats was. Maar hij deed het niet. Nathan moest er aan te pas komen. En we zien het bij Jona ook. Die wist ook wel waar de schoen heeft gewrongen. Maar eerst moest het lot vallen. God Zelf moest ingrijpen. En dat is in ons leven ook nodig.

Maar: láát de Heere dat dan ook doen! Ga er niet tegenin als Hij Zijn vinger naar jou uitsteekt. Laten we de vingerwijzingen van Gods wet niet schuwen. Want de Heere wil met de prediking van de wet een mens in de schuld brengen. Waarom? Om ons verzet te breken. Opdat we een walging van onszelf zouden krijgen. Opdat we ons zouden gaan schamen voor God en voor mensen.

En Jona heeft zich geschaamd. Want hij werd *en publieke* aangewezen. Hij moest openbaar komen. En toen gingen die heidense zeelui hem ondervragen. Wie hij was en wat hij gedaan had. Beter gezegd: God ging hem ondervragen. Elke vraag was een aanklacht. En zo moest Jona zijn eigen schuldbrief opstellen. Maar dat moet wachten tot een volgende keer. Deo Volente.

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

*Jona 1:8
Toen zeiden zij tot hem: Verklaar ons nu om wiens wil ons dit kwaad overkomt.*

Kerkdienst in Coronatijd (1)

"De Heere blijft nabij. Hij helpt je. Hij ondersteunt je. Hij stimuleert je steeds om te strijden. Zelfs te lijden voor de Koning van de Kerk en Zijn leden."

Met deze woorden sloot ds. M.C. Tanis zijn laatste bijdrage voor deze rubriek af, die hij jarenlang met de liefde van zijn hart in getrouwheid aan Schrift en belijdenis heeft verzorgd. De Koning van de Kerk zij hem in alles goed en nabij!

Onderlinge bijeenkomst

Ondertussen heeft de Kerk van de Koning te kampen met beperkende maatregelen vanwege het opgelaaide Coronavirus. De opwekking tot standvastigheid in Hebreëen 10:25 in het licht van Christus' tweede komst krijgt daarmee een bijzondere klank: *"Laat ons onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten, gelijk sommigen de gewoonte hebben, maar elkander vermanen; en dat zoveel te meer, als gij ziet dat de dag nadert."* Maar als de onderlinge bijeenkomsten op dit moment niet of nauwelijks kunnen worden bezocht, hoe is dan het thuis volgen van een kerkdienst te waarderen? Kunnen we nog wel spreken van de samenkomst van de gemeente als in een nagenoeg lege kerk het Woord wordt verkondigd en velen thuis op eigen wijze -en soms op eigen tijd- een dienst volgen? Als we deze en komende keren een antwoord zoeken op deze vragen, is het zaak om dat allereerst in Gods Woord te zoeken.

Daarin is in het *Oude Testament* de rode draad snel duidelijk: het samenkomen van mensen is en blijft onmisbaar. Het is ook in dit verband niet zonder betekenis dat God Adam al vóór de zondeval Eva gaf. Waarin moest zij haar man eigenlijk bijstaan in het paradijs, anders dan om samen God te dienen? Wij mensen hebben elkaar zo nodig om de ander op

te wekken om te wandelen in de vreze des Heeren.

Publieke bijeenkomst

Een eerste duidelijke aanwijzing voor een openbare eredienst na de zondeval vinden we in Genesis 4:26: *"Toen begon men den Naam des HEEREN aan te roepen."* Zo wordt in de dagen van Seth weer een begin gemaakt met de *publieke* eredienst in gebed en het brengen van offers. Matthew Henry tekent daarbij treffend aan: *"Nu begonnen de mensen God te aanbidden, niet slechts in de binnenkamer en in hun gezin, maar ook in het openbaar, in de plechtige vergaderingen."* Het geslacht van de godvrezende Seth verbindt zich dus aan elkaar in een gemeenschap. Men zoekt elkaar op om een openbare godsdienstoefening te houden. Zo komt de kerk onder het Oude Verbond nadrukkelijk steeds samen.

Dit aanroepen van de Naam des HEEREN zien we vervolgens in het boek Genesis ook terugkeren in het leven van Abraham (Genesis 12:8, 13:4 en 21:33). Ook zijn zoon Izak volgt in het voetspoor van zijn vader (Genesis 26:25). Tijdens de woestijnreis van het volk Israël wordt het centrum van de openbare godsdienstoefening zichtbaar in en rond de tabernakel. De tabernakel wijst er in alles op hoe een heilig en rechtvaardig God Zijn barmhartigheid en genade aan zondaren kan openbaren. Zo wil God wonen temidden van een schuldig volk. Dáár wil Hij Zijn volk ontmoeten en verschijnt het volk voor Zijn aangezicht. In Zijn genade geeft de HEERE Zijn volk een tent der samenkomst. Wat een wonder van Gods éézijdige liefde! Zelfs de plaats van de tabernakel is niet zonder betekenis. Rondom de tabernakel staan de tenten van de stammen Israëls gegroepeerd. Zo zijn alle tenten gericht op de tent der samenkomst. Maar kan

men in zijn eigen tent God niet dienen? Zeker wel. Niet voor niets worden alle vaders gehouden hun gezin te onderwijzen in de dienst en de geboden van de HEERE. Maar dat staat dus niet los van de publieke godsdienstoefening: het één kan juist niet zonder het ander.

Onmisbare bijeenkomst

Dat blijft zo als de tempel de plaats van de tabernakel inneemt. Daarbij komen er op steeds meer plaatsen samenkomsten van de gelovige Israëlieten om op de sabbat onderwezen te worden in Gods Woord. Het daadwerkelijk bijeenkomen in een *onderlinge* en *publieke* samenkomst is dus wezenlijk voor het volk van God. Dat samenkomen is onmisbaar. Dan wil God heel in het bijzonder Zijn volk ontmoeten. Dat is het verlangen van God Zelf! En Hij werkt óók het verlangen bij Zijn volk om Hem te ontmoeten. Waar? Daar waar het volk vergaderd is. Dat is geen individueel gebeuren!

Wat een pijn en verdriet klinkt er dan ook in de Psalmen als die gelegenheid er niet is. Dan klinkt Davids smeekgebed in psalm 42: *"Wanneer zal ik naad'ren voor Uw ogen; in Uw huis Uw Naam verhogen?"* Is dat ook niet de nood van de dichter van psalm 74? *"Zij hebben al Gods vergaderplaatsen in het land verbrand!"* Dan is er geen houdbare nood, die zich wat schikt in de omstandigheden. Maar dan is er nood, die werkelijk uitdrijft naar God. Zo klinkt het midden in die nood: *"Evenwel is God mijn Koning vanouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde."* En die God leeft nog!

Ds. W.L. van der Staaij

Theodorus Avinck-1

Enige tijd geleden zijn de oefeningen van Theodorus Avinck (1740-1779), een ouderling die als 'oefenaar' optrad in de stad Utrecht, opnieuw uitgekomen. Evenals Justus Vermeer had hij toestemming om een stichtelijk woord te spreken. Dat deed hij in godsdienstige gezelschappen. In de komende tijd willen we zaken doorgeven die in deze oefeningen zijn te vinden. De titel van het boek luidt: 'Wendt u naar Mij toe.' Deze titel is ontleend aan de eerste oefening die is opgenomen. Deze oefening gaat over Jesaja 25:22 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer.' Dhr. C. Bregman heeft de oefeningen hertaald zodat ze goed leesbaar zijn. Laten we onszelf toetsen aan datgene wat Avinck op grond van Gods Woord naar voren brengt en de lessen ter harte nemen.

Wendt u naar Mij toe

Avinck betreft dit op het geloof in Christus. Het geloof wordt een komen tot en een zien op Christus genoemd. In de Engelse vertaling staat: 'Zie op Mij (Look unto me).' De ziel die zich naar Christus wendt heeft door de verlichting van de Heilige Geest het gevaar gezien waarin zij zich bevindt. Zij staat in de schuld bij God door de erfzonde en de begane zonden. Gods gerechtigheid eist wraak. Schepselen kunnen de ziel niet helpen. Ze ziet dat in Jezus alles is wat nodig is. Ze ziet ook dat Jezus gewillig is zondaren te zaligen. Daarop wendt de zondaar zich tot Jezus. "Als het zo met iemand gesteld is, kan hij het hierbij echter nog niet laten. Hij heeft nu immers de vrijstad in het oog, maar hij moet erbinnen zijn! Daarom werpt hij zich in vertrouwen in Jezus' liefdesarmen neer; zo geeft hij zich aan Jezus over om door Hem in tijd en eeuwigheid gezaligd te worden."

En wordt behouden

Het doel van het zich wenden tot Christus is het behoud, geestelijke en eeuwige verlossing. Christus heeft die verlossing verworven. De scheiding tussen God en de ziel wordt opgeheven. De ziel wordt verlost van de schuld van de zonde, de straffen op de zonde en van de vloek en de bedreiging van de wet. Behoud betekent ook verlossing van de macht van de satan. Behoud sluit in dat alle dingen medewerken ten goede. De woorden 'wordt behouden' vormen aan de ene kant een bevel: laat u behouden, laat u zalig maken. Aan de andere kant vormen deze woorden ook een belofte: u zult behouden worden als u zich tot Christus wendt. Er wordt nog een dringende reden toegevoegd: 'Ik ben God en niemand meer.' Avinck schrijft: "In Mij is gerechtigheid genoeg om de grootste schulden te vergeven, genade genoeg om de meest goddeloze daarmee te voorzien en macht genoeg om de sterkste banden van zonden

en ongeloof te verbreken." De nodiging gaat uit tot alle volken.

Onderwijs uit de tekst

Avinck schrijft "Als we ons tot Christus wenden om ons te laten zaligen, moeten we komen zoals we zijn. We worden geroepen als zondaren. Daarom handelen we helemaal verkeerd als we eerst wat in ons zelf willen zoeken, als we ons eerst wat beter willen maken. Het is immers niet de bedoeling om eerst onszelf wat zalig te spreken en ons dan tot Christus te wenden. Sommigen lijken deze gedachte te koesteren en denken dan bij zichzelf: Als ik nu zo en zo was zou ik wel durven. Maar zo moet u niet denken, vrienden! Jezus is alleen Zaligmaker en niemand meer, dus u kunt uzelf niet helpen."

Toepassing

Onbekeerden hebben de roepstem vanuit de tekst nog nooit opgevolgd. Er zijn er zelfs die niet of nauwelijks in de kerk komen. Anderen komen wel in de kerk, maar de wereld en de zonde zijn belangrijker dan de zaken van Gods Koninkrijk. Weer anderen weten alleen met hun verstand dat de zaligheid in Christus ligt. Het komt ook voor dat het zich wenden tot Christus alleen plaatsvindt in tijden van ziekte en nood. "U weet niet af van uw ellendige toestand. U bent vijandig en scherp gekant tegen God en Christus. U heb teveel liefde voor de zonde en de wereld." Avinck spreekt ook Gods kinderen aan. "Gelovige kinderen van God! Dit hebt u ondervonden, toen u zich in eerbied en geloof tot Christus hebt gewend. Wat was Hij bereidwillig om u zalig te maken! U kwam beladen met het pak van onnoemlijk veel zonden en schuld tot Christus, maar die last werd van u afgenomen! En ook de scheiding die er tussen God en uw ziel was, werd weggenomen! Wat ondervond u dat hij door Zijn komst vrede verkondigt! Wat merkte u dat u door uw geloof behouden wordt van de toekomstige toorn! Wat mocht u in alles Gods gunst en liefde bespeuren." Avinck roept ook op de Heere te danken voor Zijn genade. Christus heeft hen levend gemaakt. Gods kinderen worden al meer binnengeleid in de schuilhoeken van hun hart. Er zijn weinig vruchten van heiligmaking. Er is sprake van veel tekortkomingen. "U moet armer en slechter worden in uw gevoel, en Jezus moet toenemen." De Heere zal zeker doen delen in de eeuwige zaligheid.

Ds. A. van Heteren

DIAGNOSTIEK

Corona is dé kwaal! Dat zou iedereen in deze dagen zeggen. Toch is die gedachte nog niet zo aannemelijk. Zou u spreken met zovele anderen die lijden onder chronische en ernstiger ziekten, dan zouden zij u iets anders zeggen. Telt hun zaak nog wel mee? Is deze nog wel in beeld?

Stel u voor: er rijdt een touringcar met 50 mensen aan boord. Plotseling doemt in de lichten een man op, midden op de weg. Niet te ontwijken. Vijftig mensen tegen die ene. Zo kan het nu ook zijn. Die ene dodelijke kwaal, met veel sterfgevallen willen we natuurlijk ontlopen, maar welke prijs staat daarop? De overmatige aandacht voor corona roept juist nieuwe en grotere problemen op. Ik noemde al die andere ziekten, die nu op de wachtlijst staan. Met het gevaar dat de kwaal uitzaait en toeneemt. Dat kan en zal bij velen leiden tot de dood. Artsen zijn terecht bezorgd. En denk eens aan al die psychische zwakheden en diepten, die veel mensen uit angst nauwelijks een rustig leven gunnen. De NOS, het RIVM stapelt de aantallen op. En als dat niet erg genoeg zou zijn, krijgen we elke avond wel weer een groep mensen in beeld, die extra zwaar getroffen worden. Grote problemen bij de boeren, de horeca, ondernemers, studenten, schoolkinderen, leerkrachten, gepensioneerden, vluchtelingen, werkers in de zorg, therapeuten, enz. Kunt u het nog aan? Als u verder bedenkt dat er hierdoor meer mensen sterven aan honger en oorlogsgeweld? Wat is er juist nu een werk voor de kerk! Dit is nu echt de geest van de wereld. Problemen benoemen zonder oplossingen. Problemen die overigens later vanzelf weer verdwenen kunnen zijn, als de Heere het geeft. De vraag is urgent: Wat is momenteel de kern van het probleem?

We stellen voorop dat overheden hun uiterste best doen. Maar er komt ook politiek om de hoek kijken. In de Tweede Kamer worden coronadebatten mede ook bepaald door de a.s. stembus. Er werd lange tijd geroepen dat Trump het helemaal verkeerd deed. Dat paste prima in het mediaplaatje. Nu moest Rutte toegeven dat ons land nog minder scoort dan de VS. Dus moeten we proberen door de bomen het bos te blijven zien. Nogmaals, Is de voorlichting betrouwbaar? Dagelijks horen we de cijfers van nieuwe besmettingen. Er wordt ook uit wetenschappelijk oogpunt getwijfeld aan de betrouwbaarheid van de test. En daarbij: Is het nodig om dagelijks die nieuwe besmettingen door te geven? Als men de sterftecijfers zou aangeven, zou dat een betrouwbaarder beeld geven. De mensheid van nu zou kunnen leren van de zeelui op Jona's schip, die als heidenen nog riepen tot een God. De wereld met al haar mogelijkheden en wijsheid, blijkt geen andere hoop te hebben dan een vaccin. Dat is aangrijpend!

Ik zou niet graag meegaan met complotdenkers, maar er moeten wel echt vragen gesteld worden bij "de" maatregelen. In ieder geval is er een groot complot bezig gesmeed te worden, en dat is het complot van de duivel, die wat graag gebruik maakt van de verwarring, ook rond de kerken. Voor kerkenraden is het nu nog steeds moeilijk. Er gelden geen absolute

aantallen. Men houdt het op dertig. Dat is een advies. Maar een ander advies is: voldoende afstand houden. Dus is dat getal voor grote kerken echt een misslag. Het enige argument voor die dertig ligt voor mij in de voorzichtige wandel van een christen. Ik heb veel moeite met de houding van het CIO. Het is ook niet zo, dat we op dit punt de overheid zonder meer moeten gehoorzamen, evenmin als we ons beroepen kunnen op het Goddelijk gebod in alle omstandigheden voor de kerkdienst. Maar de massa kijkt kritisch naar de kerk: mag de kerk wat wij niet mogen? Dat kan tot grote onnodige problemen leiden voor de kerk. Als dat niet per se een Goddelijk gebod betreft, moeten we geen spanningen tussen kerk en wereld oproepen. En als die dertig uitgroeien tot zeventuizend, dan zal de Heere Zijn Kerk ook in deze dagen in stand houden.

Nee, de uitweg ligt ergens anders, dus niet alleen in allerlei menselijke maatregelen. Al wat de mens van nu beraamt tegen de hand des Heeren, zal toch geen dageraad hebben. We zien in al deze pogingen de ijdele mens aan het werk, de mens zonder God. Wat is het erg en vreselijk dat zovele kostbare mensenzielen geen andere toevlucht kennen dan het eigen doen en laten. Daar is de wereld, daar is ook Nederland druk mee. Op zich is dat niet verkeerd. Maar dat is het wel, als we bedenken dat men er van uitgaat dat er geen God in Israël is als men vraagt naar Baäl Ekron. Beraadslaagt een raad en hij zal vernietigd worden. Een waar christen bezondigt zich als hij alleen maar zich laat leiden door Den Haag, of door de massa. Dan krijgt de NOS meer aandacht dan het Woord van God. De Kerk heeft een andere weg te gaan. Het komt er nu op aan dat we de Heere mogen en kunnen vertrouwen. Deze crisis drijft ons allen persoonlijk en kerkelijk in het nauw. Zijn we anders dan de wereld? Hebben we een andere toevlucht? Misschien niet, en dat zou erg zijn. Maar dan gebruikt de Heere juist deze storm tot zuivering en werking van het ware geloof. Daar ligt ook voor u en ons allen de uitkomst. Wat is het bevrijdend als we die Toevlucht mogen kennen. En zeker, dat zou ook kunnen betekenen dat we sterven. Maar ook die gedachte, hoezeer onverdraagzaam voor het vlees, heeft veel goeds in zich. Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. Dan kom je tot de meest wezenlijke vragen. En dat is benauwend en beklemmend. Maar de Heere zal u op die weg niet om laten komen. Vertrouw op de Heere met uw ganse hart en steun op uw vermogen niet. De enige troost ligt in het geloof in Christus. Dan zijn we van de eigenlijke kwaal verlost. Dat moge u troosten in uw noden!

Ds. P. Roos

Puriteinse emigranten (6)

Vorbereidend werk

De antinomiane crisis heeft ook tot gevolg dat nog een ander punt van verschil tussen Hooker en Cotton wordt aangescherpt. Dat raakt de kwestie van het voorbereidend werk. Hooker en vrijwel al zijn collega's in Nieuw Engeland leren namelijk dat God gewoonlijk zondaren door zijn Geest voorbereidt op de wedergeboorte. Als gevolg van deze voorbereidende werkingen van de Geest gaat de zondaar zich van zijn kant ook voorbereiden. Deze voorbereidingen zijn volgens Hooker noodzakelijk, maar niet zaligmakend. Cotton verzet zich hiertegen. Volgens hem is de zondaar in de wedergeboorte volstrekt passief en leggen 'werkzaamheden' en 'vorbereidingen' daarbij geen enkel gewicht in de schaal.

De orde van het heil

Om deze visie van Hooker goed te begrijpen, moeten we iets zeggen over het ontstaan van de leer van de orde van het heil. Hoewel de vroege reformatoren – uiteraard – over de toepassing en de toe-eigening van het heil spreken, kennen zij nog niet de uitgewerkte orde van het heil waarin de 'schakels' van de 'gulden keten van het heil' in vaste orde naast en na elkaar staan. Wanneer men deze orde aan het begin van de 17^e eeuw verder begint uit te werken, beroept men zich stevast op Romeinen 8:30: 'En die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt'. Veel theologen uit deze tijd laten de verkiezing bij hun formulering van de orde van het heil weg omdat die veel meer de verborgen ondergrond en de eeuwige bron is waaruit de toepassing en toe-eigening van het heil stroomt. Bovendien wordt doorgaans na de rechtvaardiging de heiligmaking toegevoegd. Zodoende ziet de orde van het heil er in de begintijd gewoonlijk zo uit: roeping (dat wil zeggen: de krachtdadige, onweerstaanbare roeping die samenvalt met de wedergeboorte), rechtvaardiging, heiligmaking, verheerlijking.

Berouw en vernedering

Wat doen de voorstanders van het 'vorbereidende werk' nu? Zij laten aan de krachtdadige roeping/wedergeboorte één of meer schakels voorafgaan die op de wedergeboorte voorbereiden. Bij Hooker ziet de gehele orde des heils er daarom als volgt uit: Berouw (*contrition*), vernedering (*humiliation*), wedergeboorte, rechtvaardiging, aanneming tot kinderen (*adoption*), heiligmaking, verheerlijking. De eerste twee schakels kunnen ook weer onderverdeeld worden in verschillende aspecten. Zo bestaat het berouw in: (1) de ontdekking aan de zonde; (2) de overdenking van de zonde, (3) de verbrokenheid van het hart en (4) het haten van en vluchten voor de zonde. De tweede schakel, de vernedering, uit zich in (1) het zoeken van hulp (vaak op de verkeerde manier); (2) de erkenning van hulpeloosheid; (3) het vol overgave buigen in het stof; (4) rechteloosheid en het erkennen dat het rechtvaardig is als men verloren zou gaan. De verhouding van deze beide vorbereidende 'schakels' tot de wedergeboorte is dubbel. Aan de ene kant is

er sprake van een radicaal onderscheid. De vorbereidende 'schakels' behoren tot het terrein van de algemene werkingen van de Geest en die zijn niet zaligmakend en kunnen ook tegengestaan worden. Op het moment van de wedergeboorte begint de Geest echter zaligmakend en onweerstaanbaar te werken en zo werkt Hij ook door langs de weg van rechtvaardiging, aanneming tot kinderen, heiligmaking en verheerlijking. Anderzijds zit er in de vorbereidende 'schakels' ook een sterke stuwung van de Geest in de richting van de wedergeboorte en het nieuwe leven. Het is Gods welgemeende bedoeling deze schakels zó te gebruiken dat ze daadwerkelijk tot de wedergeboorte leiden. Maar deze vorbereiding is naar de mening van Hooker wel absoluut noodzakelijk om Christus door het geloof te ontvangen en te omhelzen. Zonder dit vorbereidend werk is er namelijk volstrekt geen plaats voor Hem in ons hart.

Waardering en vragen

We kunnen vanzelfsprekend in dit artikel niet breed op deze opvatting ingaan. Daarom maak ik slechts enkele kanttekeningen. Hier ligt allereerst een belangrijke reden waarom de prediking van Hooker en zijn medestanders zo scherp ontdekkend kan zijn. Zij weigeren zoekende zondaars rust te laten vinden in hun tranen of een zeker besef van zonde, maar willen hen uitdrijven naar de vaste kennis van het heil in Christus. Bovendien verhindert deze opvatting hen niet om voluit het welmenend aanbod van genade te preken en zondaren zonder onderscheid te nodigen om tot Christus te komen. Anderzijds dringen zich hier wel vragen op: 'Kan er wel sprake kan zijn van 'vorbereidingen' van de kant van de mens, wanneer de wedergeboorte volstrekt het werk van God is en het begin van alle geestelijke leven (DL III/IV, 3vv.)'. 'Is het beeld dat deze predikanten schetsen van 'de mogelijkheden van de natuurlijke mens' – onbedoeld – niet net iets te positief?' En: 'worden zoekende zondaars zo niet al te zeer op zichzelf teruggeworpen?' Maar dat laat onverlet dat we zeker in onze tijd veel kunnen leren van hun radicale prediking van zonde en genade!

Prof. dr. A. Baars

Irenaeus - Bijbels theoloog uit de Vroege Kerk (6, slot)

Bijbels theoloog

Voor de laatste keer letten we op de figuur van Irenaeus van Lyon. Door verschillende schrijvers is hij een 'Bijbels theoloog' genoemd. Met die aanduiding wordt niet bedoeld, dat we het in alle opzichten – tot in de punten en komma's – met Irenaeus eens kunnen zijn.

Maar wel kunnen we zeggen, dat Irenaeus zich in de strijd tegen de dwalingen van zijn tijd heeft willen laten leiden door de Heilige Schrift. Hij is nagegaan wat Gods Woord op verschillende plaatsen te zeggen heeft over de belangrijkste onderwerpen uit de geloofsleer. Daarnaast heeft hij zich de vraag gesteld, hoe al deze Bijbelse gegevens met elkaar samenhangen. Van daaruit komt hij tot een heilshistorische theologie, die voor hem in overeenstemming moet zijn met wat de kerk altijd en overal geloofd heeft.

In de theologie van Irenaeus speelt vooral het begrip 'anakephalaïosis' (Grieks) of 'recapitulatio' (Latijn) een belangrijke rol. Dit moeilijke woord, dat niet makkelijk met één enkel woord te vertalen is, heeft Irenaeus ontleend aan Efeze 1: 10. Het wil zeggen, dat de Heere Jezus naar deze wereld gekomen is om in plaats van zondige mensen datgene volmaakt over te doen, wat zij hadden moeten doen.

Verzoeking in de woestijn

Dat geldt voor heel het leven, lijden en sterven van Christus. Een concreet voorbeeld van deze 'recapitulatio' is de verzoeking van de Heere Jezus in de woestijn. Die geschiedenis vormt voor Irenaeus als het ware een spiegelbeeld van de geschiedenis van de zondeval. Tegenover Adam en Eva, die in het paradijs onder heel gunstige omstandigheden verzocht werden door de duivel met een vrucht die 'goed was tot spijze', en die na één verzoeking bezweken, staat de Heere Jezus als de Tweede Adam. Hij wordt niet verzocht in het paradijs, maar in

de woestijn. Zijn omstandigheden zijn niet gunstig, maar bijzonder moeilijk, want na veertig dagen vasten heeft Hij honger, en daarnaast omringen de wilde woestijndieren Hem. De Heere Jezus wordt niet slechts eenmaal verzocht, maar vele keren. En toch blijft Hij staande!

Tegelijk 'recapituleert' de Heere Jezus hier ook nog een andere oud-testamentische geschiedenis. Als de Heere Jezus veertig dagen in de woestijn is en verzocht wordt, staat Hij ook tegenover het volk Israël dat veertig jaar verzocht is in de woestijn en zo vaak ongehoorzaam is geweest. Hij wordt verzocht in de plaats van zondaren. En waar zij vallen, blijft Hij staande!

Wat in dit voorbeeld gebeurt, is kenmerkend voor alles wat Irenaeus geschreven heeft. Steeds weer legt hij prachtige verbanden tussen Oude en Nieuwe Testament, vanuit de diepe overtuiging dat het in beide Testamenten gaat over het ene heilsplan van God.

Citaat

Voordat ik deze serie afsluit, laat ik nog eenmaal Irenaeus zelf aan het woord: *'Zij die geloven in Christus, bezitten het heil, door de Geest in hun hart geschreven zonder inkt of papier. Zij bewaren zeer zorgvuldig de oude traditie, gelovend in één God, Schepper van hemel en aarde en al wat zij bevatten, en in Jezus Christus, de Zoon van God, Die vanwege Zijn overgrote liefde voor het werk dat door Hem werd geboetseerd, ermee instemde uit de maagd geboren te worden om Zichzelf en door Zichzelf de mens met God te verenigen. Daarvoor heeft Hij geleden onder Pontius Pilatus, is Hij opgestaan en verheven in heerlijkheid. Hij zal komen in heerlijkheid als Redder van hen die verlost zullen worden, en als Rechter van die geoordeeld zullen worden'* (Tegen de ketterijen, III, 4.2).

Volgende keren

Meer dan een jaar hebben we in deze rubriek verkenningstochten gemaakt

in het landschap van de Vroege Kerk. We dachten na over Justinus Martyr, Perpetua, Cyprianus, Athenagoras en Irenaeus. Er zou nog veel meer uit deze belangrijke en boeiende periode van de kerkgeschiedenis aan de orde kunnen komen. Denkt u bijvoorbeeld aan Melito van Sardis, van wie de eerste Paaspreek bewaard is. Of aan Tertullianus die heeft geschreven over de christen als vreemdeling in deze wereld. Of aan de preken en vooral ook de Belijdenissen van Augustinus. Of aan Ephrem de Syriër, wiens indrukwekkende gedicht over de vrouwen uit het voorgeslacht van de Heere Jezus voor mij een laatste stimulans was om het Bijbelboek Ruth met het oog op Christus te gaan bepreken. Wie weet, komt het er in de toekomst nog wel van, Deo volente.

Toch heb ik gemeend dat het goed zou zijn om in onze tijd, die in kerkelijk opzicht zo verwarrend is, ook enige aandacht te besteden aan een wat recenter verleden. Ons blad gaat per slot van rekening uit van de stichting ter bevordering van de oude christelijke gereformeerde beginselen. Met akkoord van de andere bestuursleden hoop ik dan ook de komende tijd een aantal teksten te selecteren van predikanten uit onze eigen kerkelijke traditie. Denkt u aan mannen als prof. Wisse, prof. Van der Meiden, prof. Kremer en anderen. In de gemeente die ik dienen mag, lezen we ter bezinning voor onze kerkenraadsvergaderingen momenteel uit de brieven van Wisse. En onlangs lag er nog een preek van Van der Meiden voor. Het oude goud dat deze dienaars ons nagelaten hebben, mag niet vergeten worden. Ook zij behoren tot de 'wolk der getuigen'.

Ds. A.J.T. Ruis

Opstand

Een ouderling bezocht enige tijd geleden een ernstig zieke, die op het punt stond opgenomen te worden in het ziekenhuis voor een ingrijpende operatie. Het lag in de bedoeling om de nog niet oude man te troosten en moed in te spreken. Zorgvuldig had de ouderling thuis een Bijbelgedeelte opgezocht om met de man te lezen. Het liep echter heel anders. De ontvangst was niet echt onvriendelijk, maar onze broeder ontmoette wel een man die boos en opstandig was en daarom niet wilde dat er met hem uit de bijbel gelezen werd.

Natuurlijk heeft de betreffende ambtsdrager dit geval met zijn medebroeders besproken, maar hij dacht er ook goed aan te doen dit geval eens via een vraag aan ons voor te leggen, met de bedoeling dat wellicht anderen in soortgelijke situaties een weg te wijzen. Hoe te reageren?

Ik ben blij dat het met onze patient goed is gegaan en dat hij later ook nog een goed gesprek heeft gehad met zijn ouderling. Maar ja, dit kan gebeuren in het pastoraat. Ik bezocht eens een vrouw die al meer dan 90 jaar oud was en over het algemeen geen gezondheidsklachten in haar leven had gehad. Nu was ze getroffen door een lichte tia en moest daarvoor naar een verpleeghuis om te revalideren. Ook zij was erg opstandig en vroeg mij waar ze deze tegenslag toch aan te danken had...

Ik wil proberen er wat van te zeggen. Het is in ieder geval een puur menselijke reactie. Zelfs als we de Heere persoonlijk mogen kennen, zijn we het dan altijd met de Heere en Zijn weg met ons eens? Is daar geen genade voor nodig? Zeker bij een weg die regelrecht tegen vlees en bloed ingaat? Het is niet overeenkomstig onze aard om het in een kruisweg met Hem eens te zijn en onder Hem te komen. Er kan zelfs grote opstand in het hart rijzen, boosheid en een God als het ware ter verantwoording roepen.

Maar, zo zegt u: dat is toch verkeerd om zo te reageren? Ja hoor, het is verkeerd. Maar we zijn toch verkeerd? Of niet soms? Nee, goed praten doe ik het niet. Maar hebben we dan ons eigen hart niet leren kennen? En uit ons hart komen voort "boze bedenkingsen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen", Matth. 15:19. En als de Heere Jezus, de grote Kenner van ons hart dit zegt, voegt Hij er nog aan toe dat deze zaken de mens verontreinigen en hem dus ook schuldig stellen tegenover de Heere. Ook als we er niet openlijk toe komen om te zeggen dat we boos zijn op God, dan kan de gedachte zelf nog heel levend van binnen aanwezig zijn. En de Heere kent zelfs van verre onze gedachten. Het is de vraag hoe we moeten reageren als iemand zijn boosheid op God uit. Zowel in de gewone omgang met onze naaste, als ook in het pastoraat. Daarbij moeten we naar mijn mening denken langs de volgende lijnen.

In de eerste plaats moeten we ons wachten voor een directe veroordeling. Het voorbeeld dat u geeft uit de praktijk is dan ook echt iets waardoor ons levenshuis op zijn fundamenten trilt. Moet het iemand die de Heere vreest al gegeven worden om voor opstand bewaard te blijven, dat geldt zeker voor iemand die de Heere niet kent en geen verstand heeft van geestelijke dingen. Luisteren is vervolgens het beste. Laat de ander maar vertellen. Daar heeft hij behoefte aan en het geeft u allerlei aanknopingspunten voor een gesprek. Op dat moment misschien nog niet, maar later wel. Maar zeg in ieder geval nooit gelijk tegen iemand die met een dergelijke uiting van woede komt dat hij of zij dat niet mag zeggen. Ga maar gewoon naast hem zitten en luister. Laat de persoon maar praten. U krijgt later wel een beurt, misschien gelijk al, of veel later.

Er komt vervolgens natuurlijk een moment dat u iets moet zeggen en op zijn afwijzing in moet gaan. Laat eerst de spanning van het moment voorbij gaan. Voelt u zich niet schuldig als het een bezoek was zonder gebed en Bijbellesen. Vraag aan de Heere een gelegenheid om erop terug te komen, om de juiste woorden en een hart dat bewogen is met de ander. Op die manier zou het er toe kunnen komen dat hij naar u gaat luisteren. Want, versta mij goed, dat moet op een gegeven moment wel gebeuren. En wat is het dan nodig dat u in plaats van een preek af te steken een persoonlijk getuigenis zou kunnen geven over wie de Heere voor u is. En wat u hebt ondervonden toen het in uw leven moeilijk was. En wat de Heere met al die dingen die er gebeuren voor heeft met ons. Maar ook wat God bedoelt met de dagen dat het zonnetje schijnt en er geen sprake is van een dreigende dood.

Met andere woorden: een persoonlijk getuigenis over Wie de Heere voor u is, doet onder Gods zegen meer dan 10 preken over wat hoort en wat niet hoort. Is dat trouwens niet de armoede van de tijd dat er geen levend getuigenis uitgaat van de kerk? En dat kerkmensen niet kunnen vertellen wie de Heere voor hen is? Dat stelt ons in ieder geval schuldig voor God en kan niet zo blijven. Maar ga naast de opstandige mens zitten als een medemens, die zichzelf en eigen hart heeft leren kennen.

Natuurlijk moet hetgeen ik doe en zeg gezegend worden. Ik kan geen mens verder helpen als de Heere Zijn zegen onthoudt. Maar Hij heeft wel beloofd dat wie Zijn getuige is, gezegend zal worden. Omdat het Woord van God nooit ledig tot de Heere wederkeert. En als we misschien op dit moment een moeilijke weg gaan en we kunnen er maar niet onder komen, hebben we, als het goed is, er geen vrede mee en schreeuwt ons hart naar de Heere om hulp en uitkomst. En als we de Heere en onszelf leren kennen gaan we onze

onwaardigheid inleven en kan Gods genade over ons leven zo groot zijn, dat we, net als Job, die op ene dag bijna alles verloor, Gode niets ongerijmds toeschrijven en, al is het met een wenende ziel, belijden: De HEERE heeft gegeven, de HEERE heeft genomen, de Naam des HEEREN zij geloofd. Zie toch wat genade vermag.

Ds. K. Hoefnagel

Sursum Corda

GEMENGD KOOR SLIEDRECHT

Wij zijn op zoek naar een

DIRIGENT

Nieuwsgierig naar meer informatie?

Ga naar www.bethel-sliedrecht.nl/verenigingen/gk-sursum-corda
of neem contact op met voorzitter Marja de Raad.
e-mailadres: sursumcorda@bethel-sliedrecht.nl

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

VAN STAVEREN

begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegravenissen.nl
info@vanstaverenbegravenissen.nl

BOEKBESPREKINGEN

Wilhelmus à Brakel, Redelijke Godsdienst deel III, 466 blz., gebonden, € 49,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 94 6278 6064.

Het is goed dat nu ook deel III van de Redelijke Godsdienst opnieuw is verschenen in hertaalde vorm. De inhoud ook van dit deel is zeker het lezen en overdenken waard. In dit deel gaat het achtereenvolgens over de bedelingen van het genadeverbond in het Oude Testament, in het Nieuwe Testament en in de na-Bijbelse tijd zoals beschreven in het boek Openbaring allereerst in het verleden, dan in het heden en tenslotte in de toekomst. Brakel verwacht de terugkeer naar het land Kanaän en de bekering van het volk Israël. Hij nam de Bijbelse beloften voor het volk Israël ernstig. Ook verwachtte Brakel een duizendjarige bloeitijd voor de Kerk voorafgaande aan de wederkomst van Christus. Om u een indruk te geven van zijn gedachtegang geven er door wat we lezen op blz. 445 "Vraag 12: is de bloeitijd van de Kerk nog volledig toekomst? En wanneer breekt die dan aan? Antwoord: Inderdaad is die bloeitijd op dit moment nog niet begonnen, zoals uit de antwoorden op de vorige vragen blijkt. Over de vraag wanneer die dan wel begint, kan ik het volgende zeggen:

- Niet na de vernietiging van Gog en Magog, want dan zal er geen tijd meer over zijn.
- Niet in de tijd van of na het laatste oordeel, want dan zal er geen vervolging van de Kerk meer zijn – terwijl we weten dat de duivel na duizend jaar nog losgelaten zal worden, en dat de opstand van Gog en Magog zal plaatsvinden.
- Vanuit Openbaring 19 en 20 wordt overduidelijk dat de bloeitijd van de Kerk plaatsvindt na de ondergang van de antichrist, en voor de opstand van Gog en Magog. Dat blijkt uit al de zaken die ik hierboven heb opgesomd, en die ik bewust vooraf heb laten gaan om de conclusie in mijn vorige zin te onderbouwen. De bloeitijd vindt niet voor de ondergang van de antichrist plaats maar erna, en niet na de opstand van Gog en Magog – maar er voor – dat heb ik nu voldoende aangetoond. Dan kan het niet anders of deze vindt plaats na de ondergang van de antichrist en voor de opstand van Gog en Magog. De Joden zullen dan bekeerd worden en vervolgens zal onder de heidenen

iets gebeuren wat Paulus omschrijft als 'het leven uit de doden' (Rom. 11:15). Verwacht van mij echter niet dat ik een exact moment in de toekomst ga noemen. Ik weet alleen dat ik dat niet meer zal meemaken."

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 28,00,- per jaar.
Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 32,-per jaar.
Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556
mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk
1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V.
donderdag 19 november 2020. Dus over twee weken.
Kopij graag binnen donderdag 5 november 2020.

Ds. M.C. Tanis

In de vorige aflevering van ons blad stond de laatste bijdrage van ds. Tanis. Vanwege zijn hoge leeftijd heeft hij gemeend te moeten stoppen met het verzorgen van artikelen voor ons blad. Vele jaren heeft hij zijn bijdrage mogen leveren. We willen hem daarvoor hartelijk dank zeggen. De Heere heeft de lust, de kracht en de liefde gegeven om de vele artikelen te schrijven. De Heere gedenke hem in alle opzichten bij het klimmen der jaren. Ds. L.W. van der Staaij schrijft zijn eerste artikel in deze aflevering van ons blad. We wensen hem sterkte toe. De Heere verbindt er Zijn zegen aan.

Schuld belijden aan het Joodse volk

Er kunnen heel wat kanttekeningen geplaatst en vragen gesteld worden bij de schuldbelijdenis die in veel kerken gedaan zal worden op zondag 15 november. Het is inderdaad een feit dat er nalatigheid en schuld tegenover het Joodse volk is. Maar we zullen verder terug moeten in de geschiedenis dan 1938 en de Tweede Wereldoorlog. Wat het verdere verleden betreft zou er positief vermeld kunnen worden dat er in het verleden veel Portugese en Spaanse Joden naar ons land zijn gekomen. Van Joodse zijde wordt er geen schuldbelijdenis verlangd. De Joden zien het zo dat het nageslacht niet verantwoordelijk is voor de daden van het voorgeslacht. Is het ook geen modeverschijnsel schuld te belijden ten aanzien van het verleden? Denk aan de schuld van de slavernij. Er zou beter opgetreden kunnen worden tegen moderne slavernij in welke vorm dan ook. Een schrijnend voorbeeld is de prostitutie. Vrijwel niemand is vrijwillig prostituee. Zou het ten aanzien van de Joden niet veel beter en nodiger zijn te waarschuwen tegen antisemitisme in onze tijd en op te roepen tot gebed voor de Joden in Israël en daarbuiten en vooral te bidden voor de bekering van de Joden? Mijn persoonlijke mening is de verklaring op zondag 15 november niet voor te lezen, maar wel aandacht te geven aan het Joodse volk en er uitgebreider voorbede voor te doen dan op andere zondagen.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden).
Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

RD
Reformatisch
Dagblad

Overtuigend anders.

De krant die informeert, uitleg geeft en de gebeurtenissen vanuit Bijbels perspectief duidt.

Lees het hele verhaal op rd.nl/bhp of scan de QR-code

Predikanten Cuba smeken om een Bijbelverklaring!

SEZ
Spaanse Evangelische Zending
Meer info?
www.sez.st/najaarsactie

• CALVIJN
• LUTHER
• HENRY
... en meer!

Ik kon deze boeken op Cuba nergens kopen.

Nu begrijp ik de Bijbel beter. Ik raak er meer aan gehecht.

Geef nu op NL65 RABO 0301 9573 63 o.v.v. 'Najaarsactie'

Een dubbelzware winter

Laat Tatev niet (in de kou) zitten

Voor € 15 per maand zorgt u ervoor dat Tatev in de koude wintermaanden dagelijks een warme maaltijd en onderwijs krijgt.

Winter campagne 2020/2021

Doneer nu op komoverenhelp.nl of scan de QR-code.

Kom over en help